

կողմն անխտիր քայքայուած է եւ տնտեսապէս սնանկացած : Չքացել են այգեպաններն ու արդիւնագործները, հեռացել են արհեստաւորներն ամբողջապէս, երկրագործը օրապահիկը նուազագոյն չափով հազիւ է ձեռք բերում . աւանդական ձգտումը մեռել է յուսախարութիւնից : Այգիներում գինի, օղի պատրաստող չկայ, պահանջ էլ չկայ . չեն պատրաստում չոր միրգ, անտառների արտադրութիւնները կանգ են առել, չուկայ չկայ ծախելու : Այն վսեմ եւ ինքնավստահ հոգին, տոկուն եւ ունակ կարողութիւնը, որ հնումը արտայայտել էին Տայեցի-Ներսէսի նման շինարարներով, Գիւտի նման վարիչներով, Մամիկոնեանների նման սպարապետներով, Բագրատունիների նման Կտրիճներով, Պահլաւունիների նման քաղաքապետներով, Անգեղների նման անվահեր ոսղմիկներով, Ամատունի, Արծրունի, Գնթունի, Գնունի, Մալխազ, Մանաւազ, Կամսարական, Որդունի, Սիւնի նախարարներով, յայտնի դրոշներով, մեծ ճարտարապետներով եւ ունակ վարպետներով, չկան այլ եւս, երկիրն էլ չի արտադրում :

Ինչպէս նկատելի է ձԱԻ աւերակներից, հնումը ամէն մի գեղ իր յատուկ մացրան (մեզրէ), եայլան (ամառանոցը), դշլակը (ձմեռանոցը) ախոռներն ու վանքերն է ունեցել : Ամէն մի նախարար-կալուածատէր իր սեպհականութեան որեւէ